

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра вогневої та тактико-спеціальної підготовки факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Кін 15.1 «ТАКТИКО – СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА»
ОПШ «Організація діяльності кінологічних підрозділів
Державної прикордонної служби України»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»

Спеціальність: 252 «Безпека державного кордону»

Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «**ТАКТИКО – СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА**» є вибірковою для вивчення ОПП «Організація діяльності кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України». Вивчається курсантами протягом 8-го семестру на кафедрі вогневої та тактико-спеціальної підготовки факультету безпеки державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни.

Відповідно до особливостей оперативно-службової діяльності відділів прикордонної служби, у тому числі типу «С» згідно наказу Міністерства внутрішніх справ України від 15 квітня 2016 року № 311 «**Про затвердження Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України**» підготовка за програмою «Тактико – спеціальна підготовка (ТСП)» спрямована на формування знань та вмінь до виконання завдань у тому числі за специфікою оперативно-службової діяльності відділів типу «С» - які, призначені для виконання завдань з охорони державного кордону України, здійснення прикордонного контролю, проведення заходів з пошуку та затримання правопорушників, локалізації нестандартних (кризових) ситуацій, виявлення та припинення правопорушень, протидію яким законодавством України віднесено до компетенції Держприкордонслужби, та виконання інших завдань, покладених на Держприкордонслужбу. Окрім основних завдань відділу прикордонної служби що визначено вище зазначеним наказом, програма зосереджується саме на п.1 розділу 2:

п.п.4) у взаємодії з підрозділами Збройних Сил України, Національної гвардії України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, правоохоронних органів припиняє збройні конфлікти та інші провокації на державному кордоні України, бере участь у відбитті вторгнення або нападу на територію України збройних сил іншої держави або груп держав;

п.п.5) самостійно та у взаємодії з підрозділами Служби безпеки України, Збройних Сил України, правоохоронних органів бере участь у боротьбі з тероризмом;

п.п.6) бере участь у проведенні прикордонних (спільних) операцій, здійснює спеціальні дії щодо пошуку порушників законодавства України з прикордонних питань;

п.п.9) здійснює охорону, супроводження та тримання затриманих осіб у спеціальних приміщеннях;

п.п.11) запобігає виникненню прикордонних конфліктів та інцидентів на державному кордоні України;

п.п.19) організовує та здійснює заходи, спрямовані на підтримання особового складу, озброєння та техніки в постійній готовності до виконання раптово виникаючих завдань;

п.п.24) бере участь у заходах щодо забезпечення державної охорони місць постійного і тимчасового перебування Президента України та посадових осіб, визначених у Законі України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»;

п.п.25) в окремих випадках залучається до заходів особистої охорони (фізичного захисту) військовослужбовців і працівників Держприкордонслужби, а також їхніх близьких родичів;

п.п.26) застосовує зброю, спеціальні засоби та заходи фізичного впливу у випадках, визначених законодавством України;

Основне завдання навчальної дисципліни – підготувати офіцерів окремих відділів Державної прикордонної служби України, у тому числі відділів типу «С» до рішучих дій правомірного припинення протиправних посягань зі зброєю, у складі підрозділу, групи та самостійно у різних ситуаціях оперативно-службової підрозділів ДПСУ.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: основні положення нормативно-правової бази оперативно-службової діяльності структурних підрозділів (відділення або група інспекторів прикордонної служби, дільничних інспекторів прикордонної служби) відділів прикордонної служби у тому числі типу «С» ДПСУ; основні функціональні завдання та організаційно-штатну структуру структурних підрозділів (відділення або група інспекторів прикордонної служби, дільничних інспекторів прикордонної служби) відділів прикордонної служби у тому числі типу «С» органів охорони державного кордону; порядок підготовки, організації, та проведення спеціальних дій у спеціальних заходах (операціях) або участі в них щодо припинення протиправної діяльності на державному кордоні в різних умовах і за різних обставин; порядок підготовки, організації, та проведення спеціальних дій у спеціальних заходах (операціях) або участі в них щодо охорони важливих об'єктів, забезпечення безпеки осіб, супроводу вантажів у зонах підвищеного ризику;

вміти: організувати пошук, затримання підозрюваних, злочинців, ДРГ противника, незаконних збройних формувань, які знаходяться у зоні відповідальності підрозділу, за різних умов, на різній місцевості, вдень та вночі; проводити рекогносцировку місця проведення спеціальних дій у спеціальних заходах (операціях) або участі в них, розрахунки сил та засобів, які необхідно задіяти для виконання завдання;

складати план проведення спеціальних дій у спеціальних заходах (операціях) або участі в них, ставити бойові завдання; організувати взаємодію з підрозділами органів охорони державного кордону, Збройних Сил України, Служби безпеки України, Національної гвардії України, інших військових формувань, в ході проведення спеціальних дій структурним підрозділом ВПС під час участі у проведенні спеціальних операцій (у тому числі антитерористичних).

ознайомитись: з основними положеннями організації спеціальних охоронних заходів; особливостями організації заходів по забезпеченню безпеки вищих посадових осіб держави, участі у заходах підрозділів ДПСУ.

ВИКЛАДАЧІ: згідно форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вогнева підготовка, Загальна тактика, Тактика прикордонної служби, Фізичне виховання, Особиста безпека та застосування сили.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Тир НАДПСУ, Стрільбище Ракове.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Ку рс	Се ме ст р	Кр ел лі	Кількість годин	Форми підсумкового контролю

			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота							Індивідуальна робота			Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік (комплексний)	
					лекції	групові заняття	практичні заняття	семінари	групові віправи	комплексне практичне заняття	підсумковий контроль	Усього	самостійне тренування					
4	7																	
	8	4	120	50	2					44	4		30	30		40	+	
Разом за 4 Курс			120	50	2					44	4		30	30		40	+	
Усього за дисципліну			120	50	2					44	4		30	30		40	+	

Основні методи навчання: МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: : МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-6	Здатність працювати в команді.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
ФК-3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
ФК-4	Здатність застосовувати тактичні прийоми загальновійськового бою та бойових дій прикордонних підрозділів, способи дій підрозділів, забезпечувати бойове, ресурсне, інженерно-технічне забезпечення та зв'язок у підрозділі в різних умовах функціонування та різних формах оперативно-службових дій.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ФК-9	Здатність організувати систему охорони державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її стан, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, проводити оперативно-технічні заходи та слідчі дії, заходи примусу, здійснювати провадження в справах про адміністративні правопорушення, використовувати штатне озброєння, обладнання, технічні та транспортні засоби для виконання завдань з охорони державного кордону, у тому числі діяти у складі прикордонних нарядів.	МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК3.2; МК4.1; МК4.3.

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
	забезпечення.		
ПРН-7	Застосовувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, оперативно-розшукові й оперативно-технічні, правозастосовної та правоохоронної діяльності в різних умовах, розробляти відповідну документацію, звіти, складати процесуальні документи.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.
ПРН-20	Упевнено виконувати прийоми з особистої безпеки та фізичної підготовки, застосовувати спеціальні засоби в обсязі, визначеному законодавством.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК3.1; МК 3.2; МК4.1; МК 4.3.
ПРН-21	Упевнено застосовувати штатне озброєння підрозділу; інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), спеціальне програмне забезпечення для розв'язування фахово-орієнтованих задач, у тому числі з використанням математичних методів; проводити процедури, пов'язані з перевіркою, обслуговуванням, ремонтом і застосуванням засобів зв'язку, технічних засобів охорони кордону та транспортних засобів в обсязі інструкції з експлуатації.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН 3.3.	МК1.1; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ПРН-23	Упевнено виконувати прийоми зі зброєю та вогневі завдання зі стрілецької зброї.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.
ПРН-24	Застосовувати психомоторні навички та послідовність групових дій у складі прикордонних нарядів і підрозділів, обслуг групової зброї.	МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.2; МК3.1; МК 3.2; МК4.1; МК 4.3.

План проходження навчальної дисципліни

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	Безпека та виживання в умовах силового зіткнення.	6	Л2	КПз4					1	1/1Л(2); 1/2КПз(4)	6
2	Тактика силового затримання.	16	КПз4	КПз4	КПз4	КПз2	КПз2		2	2/1КПз(4); 2/2КПз(4)	8
3	Індивідуальні навички.	4	КПз4						3	2/3КПз(4); 2/4КПз(2); 2/5КПз(2); 3/1КПз(4); 4/1КПз(4)	16
4	Лідерські компетенції.	4	КПз4								
5	Тактика групових дій.	12	КПз4	КПз4	КПз4				4	5/1КПз(4) 5/2КПз(4); 5/3КПз(4); 6/1КПз(4); КЕ(4)	20
6	Основи організації охорони і оборони об'єктів, супроводу колон, вантажів ДПСУ.	4	КПз4								
Комплексний екзамен		4	КЕ4								
Всього		50							Всього	50	

Тематичний план

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
				4-й курс	
				8-й семестр	
				Модуль №1. Спеціальна тактика силового затримання.	
1			6/6	Безпека та виживання в умовах силового зіткнення.	
	1	Лекція	2	Професійна безпека прикордонників в умовах силового зіткнення. 1. Огляд програми та постановка завдань на період навчання, критерії оцінювання тощо. 2. Професійна безпека прикордонників при зустрічі з невідомою особою. 3. Компоненти КОЛА ВИЖИВАННЯ. Принципи єдиної підготовки. 4. Узагальнені десять помилок, які призводять до загибелі прикордонників.	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [3.3.]
	1	сам. робота	2	Професійна безпека прикордонників в умовах силового зіткнення. Опрацювання матеріалу лекцій 1/1. Підготовка до КПз 1/2.	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [3.3.]
	2	Комплексне практичне заняття	4	Загальні тактичні принципи безпеки та виживання прикордонників в умовах силового зіткнення. 1. Бойова пара (мікрогрупа) – тактичні аксіоми. 2. Взаємодія. Взаємодія з напарником. Тактична комунікація. 3. Елементи ПРИКРИТТЯ ТА СХОВИЩА. 4. Принципи КОНТАКТУ / ПРИКРИТТЯ. 5. Ризики, пов'язані із ФІЗИЧНИМ ПЕРЕСЛІДУВАННЯМ. 6. Зброя та спеціальні засоби. 7. Тактичні переваги їх розміщення та застосування.	[1.11.]; [2.1.]; [3.1.]; [3.2.]
	2	сам. робота	2	Тактичні принципи безпеки та виживання прикордонників в умовах силового зіткнення. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми 1.2.	[1.11.]; [2.1.]; [3.1.]; [3.2.]
	1	інд. робота	2	Тактичні принципи безпеки та виживання прикордонників в умовах силового зіткнення. Самостійне тренування у бойових парах щодо дій в умовах силового зіткнення.	[1.11.]; [2.1.]; [3.1.]; [3.2.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2			16/20	Тактика силового затримання.	
	1	Комплексне практичне заняття	4	Силове затримання. Тактика безпечного затримання правопорушників. 1. Силове затримання 2. Перший контакт з невідомою особою - тактика самозахисту із застосуванням фізичної сили. Практика на місцевості за ситуативним сценаріями. 3. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пейнтбол) - «ухилення від нападу на прикордонний наряд «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості на фоні тактики прикордонної служби».	[1.11.]; [2.1.]; [3.3.]
	1	сам. робота	2	Тактика безпечного затримання правопорушників. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми 2.1.	[1.11.]; [2.1.]; [3.3.]
	1	інд. робота	2	Тактика безпечного затримання правопорушників. Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів тактики самозахисту із застосуванням фізичної сили.	[1.11.]; [2.1.]; [3.3.]
	2	Комплексне практичне заняття	4	Професійна рольова гра: «Застосування прийомів силового затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості». 1. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пейнтбол) - «Силове затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості із застосуванням фізичної сили на фоні тактики прикордонної служби». 2. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пейнтбол) - «Силове затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості із застосуванням фізичної сили з обеззброєнням на фоні тактики прикордонної служби». 3. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пінбол) - «Силове затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості із застосуванням спецзасобів на фоні тактики прикордонної служби». 4. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пінбол) - «Силове затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [3.3.]; [3.4.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				лісистій місцевості під загрозою зброї на фоні тактики прикордонної служби». <p>5. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пінбол) - «Силове затримання прикордонним нарядом «ПРИКОРДОННИЙ ПАТРУЛЬ» на пересіченій і лісистій місцевості із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».</p>	
	2	сам. робота	2	Застосування прийомів силового затримання прикордонним нарядом в умовах пересіченої і ліистої місцевості. <p>Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми «Силове затримання прикордонним нарядом на пересіченій і лісистій місцевості».</p>	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	2	інд. робота	2	Застосування прийомів силового затримання прикордонним нарядом в умовах пересіченої і ліистої місцевості. <p>Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів силового затримання прикордонним нарядом на пересіченій і лісистій місцевості (із застосуванням фізичної сили; із застосуванням фізичної сили з обеззброєнням; із застосуванням спецзасобів; під загрозою зброї; із застосуванням зброї).</p>	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	3	Комплексне практичне заняття	4	Силове затримання при контролі транспортних засобів громадян із застосуванням спецзасобів для проведення спеціальних заходів, під загрозою зброї та із застосуванням зброї. <p>1. Принципи контакту/прикриття при контролі (зупинка ТЗ та перевірка документів) транспортних засобів громадян (автомобіль, мотоцикл).</p> <p>2. Основні правила поведінки під час контролю транспортних засобів.</p> <p>3. Тактика розміщення прикордонників під час контролю особистих транспортних засобів громадян: затримання транспортного засобу; наближення та розміщення наряду з двох прикордонників – три варіанти; розміщення наряду з трьох прикордонників – два варіанти.</p> <p>4. Техніка і способи примусового вилучення особи з особистого транспортного засобу під загрозою зброї – особа підкоряється вимогам прикордонників.</p> <p>5. Техніка і способи примусового вилучення особи з особистого транспортного засобу із застосуванням зброї та спецзасобів для проведення</p>	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [3.3.]; [3.4.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				спеціальних заходів – особа чинить опір. б. Службово-прикладна вправа (лазертаг/пейнтбол) - «Силове затримання під час контролю транспортних засобів громадян із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».	
	3	сам. робота	2	Силове затримання при контролі транспортних засобів громадян із застосуванням спецзасобів для проведення спеціальних заходів, під загрозою зброї та із застосуванням зброї. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми «Силове затримання при контролі транспортних засобів громадян».	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	3	інд. робота	2	Силове затримання при контролі транспортних засобів громадян із застосуванням спецзасобів для проведення спеціальних заходів, під загрозою зброї та із застосуванням зброї. Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів силового затримання прикордонним нарядом при контролі транспортних засобів громадян (тактика зупинки, наближення та розміщення прикордонників під час контролю особистих транспортних засобів громадян; техніка і способи примусового вилучення особи з особистого транспортного засобу).	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	4	Комплексне практичне заняття	2	Силове затримання у будівлі (приміщенні). 1. Особливості фізичного затримання (знешкодження) озброєних злочинців у будівлі (приміщенні). 2. Професійна рольова гра з виконанням службово-прикладної вправи (лазертаг/пейнтбол) - «Силове затримання під час затримання у будівлі (приміщенні із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [2.4.]; [2.5.]
	4	сам. робота	2	Силове затримання у будівлі (приміщенні). Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми «Силове затримання під час затримання у будівлі (приміщенні із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».	[2.1.]; [2.4.]; [2.5.]
	4	інд. робота	2	Силове затримання у будівлі (приміщенні). Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів силового затримання підозрюваних (злочинців) в умовах будівлі (приміщення).	[2.1.]; [2.4.]; [2.5.]
	5		2	Силове затримання на об'єктах громадського транспорту.	[1.10.]; [1.11.];

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				<p>1. Особливості фізичного затримання (знешкодження) озброєних злочинців на об'єктах громадського транспорту.</p> <p>2. Професійна рольова гра (ПРГ) з виконанням службово-прикладної вправи (лазертаг/пейнтбол) - «Силове затримання на об'єктах громадського транспорту із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».</p> <p>3. Модульний контроль №1.</p>	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	5	сам. робота	2	<p>Силове затримання на об'єктах громадського транспорту.</p> <p>Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Силове затримання на об'єктах громадського транспорту із застосуванням зброї на фоні тактики прикордонної служби».</p>	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
	5	інд. робота	2	<p>Силове затримання на об'єктах громадського транспорту.</p> <p>Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів силового затримання озброєних злочинців на об'єктах громадського транспорту.</p>	[2.1.]; [3.3.]; [3.4.]
				Модуль №2 – Спеціальна тактика малих груп.	
3			4/4	Індивідуальні навички	
	1	Комплексне практичне заняття	6	<p>Формування індивідуальних навичок № 1-7.</p> <p>1. Індивідуальна навичка №1 «Камуфляж (маскування)».</p> <p>2. Індивідуальна навичка №2 «Сигнальні жести (тактична комунікація)».</p> <p>3. Індивідуальна навичка №3 «Маневри малих груп».</p> <p>4. Індивідуальна навичка №4 «Позиції».</p> <p>5. Індивідуальна навичка №5 «Орієнтація на місцевості».</p> <p>6. Індивідуальна навичка №6 «Встановлення та підтримання зв'язку в умовах ведення бою».</p> <p>7. Індивідуальна навичка №7 «Облаштування місць тимчасового перебування (відпочинку) в польових умовах».</p>	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [2.6.]
	1	сам. робота	2	<p>Індивідуальні навички.</p> <p>Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Формування індивідуальних навичок № 1-7».</p>	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [2.6.]
	1	інд. робота	2	<p>Індивідуальні навички.</p> <p>Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів індивідуальних навичок № 1-7.</p>	[1.10.]; [1.11.]; [2.1.]; [2.6.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
4			4/4	Лідерські компетенції.	
	1	Комплексне практичне заняття	6	Формування командирських навичок № 1 - 4. 1. Командирська навичка LDR №1 «Методи управління підрозділами». 2. Командирська навичка LDR №2 «Підготовка малих груп до виходу на завдання». 3. Командирська навичка LDR №3 «Формулювання попереднього наказу і плану дій». 4. Командирська навичка LDR №4 «Розбір ходу виконання завдання».	[1.11.]; [2.1.]; [2.4.]; [2.6.]
	1	сам. робота	2	Лідерські компетенції. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Формування командирських навичок № 1 – 4».	[1.11.]; [2.1.]; [2.4.]; [2.6.]
	1	інд. робота	2	Лідерські компетенції. Самостійне тренування щодо відпрацювання командирських навичок № 1 – 4.	[1.11.]; [2.1.]; [2.4.]; [2.6.]
5			12/12	Тактика групових дій.	
	1	Комплексне практичне заняття	4	Тактика групових дій в ході патрулювання (бойового). Формування елементів бойової підготовки № 1 – 5. 1. Елемент бойової підготовки TBD №1 «Вихід з передової лінії оборони та повернення». 2. Елемент бойової підготовки TBD № 2 «Методи здійснення маршу». 3. Елемент бойової підготовки TBD № 3 «Атакуючі бойові порядки». 4. Елемент бойової підготовки TBD № 4 «Подолання зон небезпеки». 5. Елемент бойової підготовки TBD № 5 «Вихід із засідки».	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]
	1	сам. робота	2	Тактика групових дій в ході патрулювання (бойового). Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Формування елементів бойової підготовки № 1 – 5».	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]
	1	інд. робота	2	Тактика групових дій в ході патрулювання (бойового). Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів бойової підготовки № 1 – 5.	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]
	2	Комплексне практичне заняття	4	Методи оборонної тактики спеціальних дій. Формування елементів бойової підготовки № 6 - 10. 1. Елемент бойової підготовки TBD № 6 «Короткочасна зупинка/оцінка	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				ситуації. 2. Елемент бойової підготовки TBD № 7 «Встановлення проміжного збірного пункту». 3. Елемент бойової підготовки TBD № 8 «Створення патрульної бази». 4. Елемент бойової підготовки TBD № 9 «Створення прихованої позиції». 5. Елемент бойової підготовки TBD № 10 «Встановлення лінії оборони».	
	2	сам. робота	2	Методи оборонної тактики спеціальних дій. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Формування елементів бойової підготовки № 6 – 10».	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]
	2	інд. робота	2	Методи оборонної тактики спеціальних дій. Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів бойової підготовки № 6 – 10.	[1.11.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.6.]
	3	Комплексне практичне заняття	4	Методи наступальної тактики спеціальних дій. Формування елементів бойової підготовки № 11 - 14. 1. Елемент бойової підготовки TBD № 11 «Пошук». 2. Елемент бойової підготовки TBD № 12 «Засідка». 3. Елемент бойової підготовки TBD № 13 «Наліт». 4. Елемент бойової підготовки TBD № 14 «Атака». 5. Модульний контроль №2.	[1.11.]; [2.1.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]; [2.6.]
	3	сам. робота	2	Методи наступальної тактики спеціальних дій. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми: «Формування елементів бойової підготовки № 11 – 14».	[2.1.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]; [2.6.]
	3	інд. робота	2	Методи наступальної тактики спеціальних дій. Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів бойової підготовки № 11 – 14.	[2.1.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]; [2.6.]
				Модуль №3 – Спеціальна тактика охорони.	
6			4/4	Основи організації охорони і оборони об'єктів, супроводу колон, вантажів ДПСУ.	
	1	Комплексне практичне заняття	4	Тактика охорони і оборони об'єктів, супроводу колон, вантажів ДПСУ в зонах підвищеного ризику. 1. Організація охорони та оборони об'єкту ДПСУ в зонах підвищеного	[2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
				ризик. 2. Охорона та супровід колон, вантажів ДПСУ в зонах підвищеного ризику 3. Модульний контроль №3.	
	1	сам. робота	2	Тактика охорони і оборони об'єктів, супроводу колон, вантажів ДПСУ в зонах підвищеного ризику. Опрацювання теоретичного матеріалу згідно тематики Ср з теми 6.	[2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]
	1	інд. робота	2	Тактика охорони і оборони об'єктів, супроводу колон, вантажів ДПСУ в зонах підвищеного ризику. Самостійне тренування у складі мікрогруп щодо відпрацювання елементів охорони та оборони об'єкту, супроводу колони.	[2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]
		сам. робота	14	Підготовка до Комплексного екзамену.	[2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]; [2.6.]
		інд. робота	6	Підготовка до Комплексного екзамену.	[2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [2.4.]; [2.5.]; [2.6.]
Комплексний екзамен			4		
Разом за 8 семестр			50/70		
Разом за 4й курс			50/70		
Усього за дисципліну			50/70		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України. – К.: Преса України, 1997.
- 1.2. Закон України «Про Державну прикордонну службу України» від 28 травня 2003 року.
- 1.3. Закон України «Про державний кордон України».
- 1.4. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність України».
- 1.5. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».
- 1.6. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
- 1.7. Кримінальний Кодекс України.
- 1.8. Кримінально - процесуальний Кодекс.
- 1.9. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.11.2018р. №971 «Про затвердження Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України».
- 1.10. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.04.2016р. № 311 «Про затвердження Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України».
- 1.11. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.10.2015р. № 1261 «Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України».
- 1.12. Наказ Адміністрації ДПСУ від 21.10.2003р. №200 «Про затвердження Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України».
- 1.13. Наказ Адміністрації ДПСУ АДПСУ №1039 від 30.12.2005 року (Із змінами, внесеними згідно з наказом Адміністрації Держприкордонслужби України № 575 від 24.07.2012) «Про затвердження Тимчасової інструкції про застосування мобільних підрозділів», затвердженої наказом Адміністрації Державної прикордонної служби України.
- 1.14. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.05.2016р. № 367 «Курс стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в Державній прикордонній службі України».

Базова

- 2.1. Матеріали занять курсу навчання.
- 2.2. Бойовий статут Сухопутних військ ЗСУ ч. II, III, видавець Паливода А.В., Київ, 2017.
- 2.3. МО України, «Бойове застосування частин та підрозділів спеціального призначення», Київ, 2010.
- 2.4. МО України, «Підготовка військового розвідника», Київ, 2012.
- 2.5. І.В. Польцев, «Дії розвідників при виконанні бойових завдань», навчально-методичний посібник, Львів, 2010.
- 2.6. К.Е. Ларсен «Тактика легкої піхоти для дій малих груп».

2.7. Стандарт підготовки І-СТ-3 (видання 2) «Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини», К.; «МП Леся», 2015. – 148 с. Затверджено наказом Центру оперативних стандартів і методики підготовки ЗСУ від 26.02.2015р. №17.

Допоміжна

3.1. Тактика спеціальна підготовка працівників органів внутрішніх справ України: метод. рек. / розроб.: В.О. Артем'єв, В.В. Колесніков; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фізичної підготовки. – Х. : ХНУВС, 2009. – 35 с.

3.2. Томків І.О., Гриньков В.В., Вознюк С.О. Методика тактичної підготовки внутрішніх військ: навчальний посібник. – Хмельницький: Вид. Національної академії ДПСУ, 1998. – 76 с.

3.3. Наукова публікація: Юрченко А., Пам'ятка співробітнику ОВС по візуальній оцінці правопорушника.

3.4. Наукова публікація: Юрченко А., Психологічні аспекти підготовки співробітників ОВС до застосування вогнепальної зброї в екстремальних умовах.

3.5. Наукова публікація: Кулик А., Коротка характеристика криміногенної ситуації в Україні.

3.6. Наукові публікація: Кулик О., Аналіз криміногенної ситуації в Україні в 1999 році та прогноз на 2000 рік.

3.7. Наукова публікація: А.В. Юрченко, Вогнева підготовка співробітників ОВС України.

3.8. Наукова публікація: О.В. Шаповалов, А.В. Юрченко, І.О. Лук'яненко, Складові ризику травматизму та загибелі співробітників органів внутрішніх справ.

3.9. Наукова публікація: А.І. Пясецький, В.Л. Трасковський, Поняття спеціальної операції та його значення для практичної діяльності органів внутрішніх справ.

3.10. Наукова публікація: І.В. Наумова, Стан злочинності неповнолітніх у 1992—2000 рр.

3.11. Наукова публікація: Д.Й. Никифорчук, В.І. Лебеденко, В.Ф. Крашениця, Організація роботи щодо виявлення осіб, схильних до вчинення бандитизму, з метою його попередження.

3.12. Наукова публікація: О.О. Дульський, Правові засади діяльності спец підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю МВС України.

3.13. Наукова публікація: Б.І. Бараненко, В.Д. Сущенко, Забезпечення законності під час оперативно-розшукової діяльності у світлі оновленого законодавства.

3.14. Наукова публікація: І.В. Бойко, Контрабанда зброї в Україні та окремі шляхи вирішення цієї проблеми.

3.15. Наукова публікація: І.Л. Близнюк, Взаємодія оперативних працівників і слідчих при розкритті тяжких злочинів, пов'язаних із застосуванням вибухових речовин та пристроїв.

3.16. Рональд Адамс, Томас МакТернан, Чарльз Ремесберг, Вживання – Тактика збройних сутичок, Видавництво "Калібре Пресс", Іллінойс, 24-е видання, 1999 р. (Adams, Ronald, McTernan, Thomas, Remesberg, Charles, Street Survival – Tactics for Armed Encounters, Calibre Press, Evanston, IL., 23rd Printing, 1999.).

3.17. П. Касіо та Дж. МакСвіні, Тактика бою підрозділів SWAT, Видавництво "Паладин Пресс", Боулдер, СО, 1996р. (Cascio, P. and McSweeney, J., SWAT Battle Tactics, Paladin Press, Boulder, CO, 1996.).

- 3.18. Дж. Фарнам, Основні тактичні прийоми для легкої вогнепальної зброї, Том II, Аспен, Колорадо, 1984 р. (Farnam, J., Basic Handgun Tactics, Vol. II, Aspen, Colorado, 1984).
- 3.19. Чарльз Ремсберг, Тактичний критичний момент – Виживання в умовах патрулювання з великим ризиком. Нортбрук, Іллінойс, Видавництво "Калібре Пресс", Еванстон, 16-е видання, 2001 р. (Remsberg, Charles, The Tactical Edge – Surviving High-Risk Patrol, Calibre Press, Evanston, IL, 16th Printing, 2001).
- 3.20. Р. Д. Соєр, Мистецтво війни, Сан-Туз, Видавництво "Баронес енд Нобл Букс", Нью-Йорк, NY, 1994 р. (Sawyer, R. D., The Art of War, Sun-Tuz, Barnes and Noble Books, New York, NY, 1994).
- 3.21. Е. Сокат, Секрети виживання, Видавництво "Паладін Пресс", Боулдер, СО, 1995 р. (Socut, E., Secrets of Street Survival, Paladin Press, Boulder, CO, 1995).
- 3.22. Довідник з тактичних операцій, Видавництво "Дан Кор LTD.", Ель Кайон, Каліфорнія, 1985 р. (Tactical Operations Handbook, Dan Cor LTD., El Cajon, CA., 1985).
- 3.23. Польові статuti армії США:
- 3.23.1. FM 7-85 «Операції малих (від відділення до роти) підрозділів рейнджерів). Headquarters. Department of Army. Washington, DC, 9 June 1987 FM 7-85 RANGER UNIT OPERATIONS
- 3.23.2. FM 21-50 «Навчання Рейнджера і Дії Рейнджера» Headquarters. Department of Army. Washington, DC, 23 August Department of Army. Washington, DC, 23 August 1962 FM 21-50 RANGER TRAINING AND RANGER_OPERATIONS
- 3.23.3. TC 25-20 «Керівництво Лідера», A Leader's Guide to After-Action Reviews. Headquarters, Department of the Army: Washington, DC. 1993.
- 3.23.4. FM 90-10 «Бойові дії на урбанізованому ландшафті» Headquarters. Department of Army. Washington, DC, 15 August 1979 FM 90-10 MILITARY OPERATIONS ON URBANIZED TERRAIN (MOUT)
- 3.23.5. FM 7-70 «Легка Команда Піхотного Взводу», Light Infantry Platoon/Squad. Headquarters, Department of the Army: Washington, DC. 1986.
- 3.23.6. FM 7-8, «Піхотний Взвод і відділення / Команда». The Infantry Platoon and Squad: Infantry. Airborne. Air Assault. Ranger. Headquarters, Department of the Army: Washington, DC. 1980.
- 3.23.7. FM 3-25.26 «Читання Карти і Сухопутна Навігація», Map Reading and Land Navigation. Headquarters, Department of the Army: Washington, DC. 2001.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

<http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=12>

МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється під час комплексних практичних занять з бойовою стрільбою (оцінюються теоретичні знання отримані у ході аудиторних занять і самостійної роботи та практичні навички набуті під час практичних і індивідуальних занять).

Підсумковий контроль:

Підсумковий контроль здійснюється під час комплексного екзамену в ході ТСН з бойовою стрільбою.

Екзамен передбачає оцінювання курсанта та виставлення загальної оцінки, яка складається з оцінок:

- теоретичної та практичної професійної підготовки офіцерів відділів прикордонної служби, у тому числі типу «С» ДПСУ;
- знання основних положень нормативно-правових документів, що регламентують оперативно-службову діяльність відділів прикордонної служби, у тому числі типу «С» ДПСУ;
- практичних навичок з організації, планування та проведення спеціальних дій в ході проведення прикордонних (спеціальних) операцій;
- практика навичок з управління підпорядкованим особовим складом при виконанні спеціальних дій в ході проведення спеціальних заходів.

У процесі виставлення оцінок береться до уваги рівень теоретичної підготовки та практичних навичок курсанта, вміння творчо застосовувати теоретичні знання при відпрацюванні практичних питань, чіткість і послідовність викладення матеріалу, вміння курсанта тактовною мовою відстоювати свою думку та практично виконувати завдання.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань при поточному контролі здійснюється за чотирьохбальною шкалою (5, 4, 3, 2). Зміст критеріїв оцінювання та форма поточного контролю з кожного заняття навчальної дисципліни визначаються кафедрою з урахуванням особливостей дисциплін і обов'язково відображаються у відповідних методичних матеріалах.

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок отриманих протягом модуля (семестру, періоду вивчення дисципліни), яка визначена робочою програмою навчальної дисципліни. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох, для заочної форми навчання – не менше двох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну та індивідуальну роботи і проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять навчальної групи з округленням до 0,01 після останнього заняття з модуля, дисципліни, семестру. За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант (слухач, студент) зобов'язаний

відвітувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Сумарна кількість балів за модуль є сумою від середньоарифметичної поточних оцінок, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за модульний контроль, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за модуль визначається за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 1) та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» наведеної в додатку 2 «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

Курсант (слухач, студент), який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвітував за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи до модульного контролю не допускається. Він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і йому виставляється оцінка за модуль «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100 бальною шкалою і FX за шкалою ЄКТС.

Курсантам (слухачам, студентам), які пропустили заняття, де було передбачено оцінювання, з об'єктивних причин, надається індивідуальна консультація та можливість ліквідувати заборгованість.

СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

Курсант (слухач, студент) допускається до семестрового контролю (семестрового екзамену, диференційованого заліку, заліку), якщо він склав всі модулі, виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Курсант (слухач, студент), який не склав хоча б одного модуля, отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвітував за індивідуальну роботу, не допускається до семестрового контролю.

Якщо курсант (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю з об'єктивних причин (хвороба, відрядження тощо, і це підтверджено документально), рішенням начальника кафедри надається індивідуальна консультація та визначаються терміни можливості ліквідувати заборгованість.

Курсанта (слухача, студента) можна звільнити від складання семестрового екзамену з виставленням оцінки «відмінно» за національною шкалою, 90-100 балів за 100-бальною шкалою і А – за шкалою ЄКТС, у випадку, якщо середній бал за модулі (середньоарифметична з поточних оцінок за аудиторну, індивідуальну роботу) є не нижчою 4,51 бали. При цьому курсант (слухач, студент) виявляв активність на теоретичних і практичних заняттях, виконав всі види індивідуальних завдань, не мав поточних оцінок нижчих, ніж «задовільно», модульні контролю не переживались.

Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100- бальною шкалою	Оцінка ЕКТС		Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100- бальною шкалою	Оцінка ЕКТС
3,50	3	74	Д		3,00	3	66	Е
3,43	3	73	Д		2,94	3	65	Е
3,36	3	72	Д		2,88	3	64	Е
3,29	3	71	Д		2,81	3	63	Е
3,22	3	70	Д		2,74	3	62	Е
3,15	3	69	Д		2,77	3	61	Е
3,07	3	68	Д		2,60	3	60	Е
3,01	3	67	Д					

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою і шкалою ЕКТС заноситься до залікової книжки курсанта і журналу обліку роботи академічної групи.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний